

eigen Nederduitse Gereformeerde gemeenten tegenover stichten. Een breuk met het hervormde kerkgenootschap alleen vanwege het bestuurlijk aspect was onvoldoende. Niet slechts het geheel, maar ook de delen (gemeenten) waren vals.

Overigens was vervanging van het Reglement van de Christelijke Gereformeerde Kerk bespreekbaar en de generale kas voor emeriti geen halszaak. Wel mocht de rechtszekerheid van de goederen niet in gevaar komen. De kerkelijke opleiding moest echter onverkort worden gehandhaafd (acta, art. 29).

Na lange discussie besloot de synode aan de Nederduits Gereformeerde Kerken te antwoorden:

- 1 Het Reglement wordt nog door de Christelijke Gereformeerde Kerk gehandhaafd, 'omdat er verschillende bezwaren zijn, waarom zij niet voetstoots de erkenning der Chr. Geref. Kerk als één geheel van Kerken door de Regeering kan prijsgeven'.
- 2 Gevraagd wordt een verklaring van de dolerenden, dat zij met het Hervormd Kerkgenootschap 'volkomen gebroken' hebben (naar art. 28 NGB!) en ook plaatselijk de gemeenten van de Christelijke Gereformeerde Kerk willen erkennen en geen tegenkerken zullen organiseren.
- 3 Het beginsel van de eigen opleiding van de kerk mag niet worden prijsgegeven (acta art. 133, 80).

Dit besluit van de Christelijke Gereformeerde synode van Assen heeft grote problemen voor het eenwordingsproces met de Nederduits Gereformeerde Kerken gegeven.

Immers, de Dolerenden werden niet alleen overvraagd door het onder 2 gestelde (wat in feite een opgaan in de afscheidings-beweging betekende!), maar de onderhandelingen zelf kwamen op een ander vlak te liggen. De principiële herkenning van elkaar in een consensus over confessie en kerkorde (die a.h.w. vrdeeg om een snelle en praktische éénwording!) kwam in de schaduw van een slepend contract-overleg, waarin partijen over en weer voorwaarden gingen stellen. Dat heeft vooral in de kerkelijke pers een polarisatie bevorderd, die het verlangen van zeer velen naar ineen-smelting dreigde te overstemmen.¹⁵ Hoe slecht het werkte, blijkt uit de Concept-Acte, die - op initiatief van de

15. Over de beoordeling van Kuiper, dat een kleine groep tegenstanders haar zin had doorgezet, zie E.D. Kraan a.w., 242.